

Selvitys varhaiskasvatuksen psykologien ja kuraattorien toimen lakkauttamisesta Kirkkonummen kunnan varhaiskasvatuksessa

Kunnanvaltuusto 15.06.2026

132/01.00.00/2026

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto päättää merkitä selvityksen tiedoksi.

Käsittely

<Aloita käsittelyn kuvaus tästä>

Päätös

Selostus

Ruotsinkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta merkitsi selvityksen tiedoksi 3.6.2026.

Päätöshistoria

Kunnanhallitus 04.05.2026 § 129

Valmistelija

Sivistysjohtaja Eeva-Kaisa Ikonen
Varhaiskasvatusjohtaja Anu Vesiluoma
Kasvun ja oppimisen tuen erityisasiantuntija Stina Simonsson-Raijas
etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi, puh. 09 29671 (vaihe)

Päätösehdotus

Kunnanjohtaja Sailas Virpi

Kunnanhallitus päättää

1
ehdottaa kunnanvaltuustolle, että valtuusto merkitsee selvityksen tiedoksi

2
tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Käsittely

Sivistysjohtaja Eeva-Kaisa Ikonen ja varhaiskasvatusjohtaja Anu Vesiluoma esittelivät asiaa ja poistuivat kokouksesta tämän pykälän jälkeen klo 16.30.

Jäsen Kim Åström saapui kokoukseen tämän pykälän käsittelyn aikana klo 15.47.

Päätös

Kunnanhallitus päätti yksimielisesti päätösehdotuksen mukaisesti.

Selostus

Kokouksessaan 30.3.2026 § 78 kunnanhallitus palautti varhaiskasvatuksen ei-lakisääteisten psykologien ja kuraattoreiden toimien lakkauttamista koskeneen selvityksen uudelleen valmisteltavaksi.

Varhaiskasvatuksen palveluryhmä on laatinut lisäselvityksen, jossa on vastattu kunnanhallituksen palautuspäätöksessä esitettyihin täydennyspyyntöihin. Aiemman selvityksen ja vaikutusten

ennakkoarvioinnin sisältöä on avattu ja perusteltu tarkemmin. Tämän ohella lisäselvityksessä on kuvattu erityisesti

- varhaiskasvatuksen tuen järjestämisen malli ja henkilöstöresursointi Kirkkonummen suomenkielisessä ja ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa
- järjestämistapojen vahvuudet, heikkoudet ja kustannukset sekä
- tulevaisuuden järjestämisvaihtoehdot niin, että palvelujen yhdenvertaisuus toteutuu.

Kunnanhallitus 30.03.2026 § 78

Valmistelija Varhaiskasvatusjohtaja Anu Vesiluoma
Kasvun ja oppimisen tuen erityisasiantuntija Stina Simonsson-Raijas
etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi, puh. 09 29671 (vaihe)

Päätösehdotus Kunnanjohtaja Sailas Virpi

Kunnanhallitus päättää ehdottaa kunnanvaltuustolle, että valtuusto merkitsee selvityksen tiedoksi.

Käsittely Sivistysjohtaja Eeva-Kaisa Ikonen oli läsnä kokouksessa tämän pykälän aikana esittelemässä asiaa, klo 19.21 – 20.20.

Kunnanvaltuuston puheenjohtaja Tony Björk poistui tämän pykälän käsittelyn aikana klo 19.50 ja varajäsen Outi Saloranta-Eriksson poistui klo 20.11.

Puheenjohtaja julisti keskustelun päättyneeksi ja teki seuraavan palautusehdotuksen:

Palautusesitys (Sahiluoma Anna):

Kunnanhallitus palauttaa selvityksen uudelleen valmisteltavaksi. Selvityksen nykyinen sisältö ei kaikilta osin mahdollista luotettavaa ja tasapainoista arviointia päätöksenteon tueksi. Aineistossa esitettyjen tietojen lähteitä ja oletuksia ei ole riittävästi avattu tai perusteltu siten, että niiden paikkansapitävyyttä ja merkittävyyttä voitaisiin asianmukaisesti arvioida. Palautuksen aikana selvityksen sisältö tarkastetaan. Sen lisäksi päätöksenteon tueksi tuotetaan vertailu siitä miten tuki on järjestetty suomenkielisessä ja ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa, mitkä ovat eri järjestämistapojen vahvuudet ja heikkoudet sekä niiden kustannukset nyt. Selvityksessä tarkastellaan tulevaisuuden järjestämisvaihdot niin, että palvelujen yhdenvertaisuus toteutuu.

Palautusesitystä kannattivat Ulf Kjerin, Linda Basilier, Viveca Lindgren, Kim Åström, Urho Blom, Jani Kähkönen, Outi Saloranta-Eriksson, Sanni Jäppinen, Jaakko Kallio ja Kim Liljequist.

Puheenjohtajan tiedustellessa palautusesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös Kunnanhallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Suomenkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta 03.03.2026 § 11

Valmistelija	Varhaiskasvatusjohtaja Anu Vesiluoma, kasvun ja oppimisen tuen erityisasiantuntija Stina Simonsson-Raijas, etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi
Esittelijä	Sivistysjohtaja Ikonen Eeva-Kaisa
Päätösehdotus	<p>Suomenkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta</p> <ul style="list-style-type: none"> - katsoo saaneensa Kunnanvaltuuston 17.11.2025 päättämän talousarvion 2026 § 107 mukaisen selvityksen ei-lakisääteisistä varhaiskasvatuksen psykologien ja kuraattorien toimista luopumisesta - merkitsee tiedoksi liitteen Psykologi- ja kuraattoripalvelut vaikutusten ennakoarviointi - päättää lähettää selvityksen liitteineen edelleen kunnanhallituksen ja edelleen kunnanvaltuustolle käsiteltäväksi.
Käsittely	Kunnanhallituksen puheenjohtaja Anna Sahiluoma ja nuorisovaltuuston edustaja Kaarle Mettälä poistuivat kokouksesta pykälän käsittelyn jälkeen klo 19.20. Lautakunta piti tauon asian käsittelyn jälkeen klo 19.20-19.27.
Päätös	Suomenkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti päätösehdotuksen mukaisesti.
Selostus	<p>Kunnanvaltuuston 17.11.2025 päättämän talousarvion 2026 § 107 mukaan selvitetään ei-lakisääteisistä varhaiskasvatuksen kuraattorien ja psykologien toimista luopumista. Selvityksen yhteydessä laaditaan vaikutusten ennakoarviointi.</p> <p>Selvityksessä tarkastellaan varhaiskasvatuksen psykologien ja kuraattorien tehtävien lakkauttamisesta syntyviä vaikutuksia lasten, lapsiryhmien, henkilöstön ja perheiden osalta. Selvitys tuottaa tietoa varhaiskasvatuksen psykologien ja kuraattorien työn vaikuttavuudesta lapsiin, lapsiryhmiin, henkilöstöön ja kuntalaisiin perheisiin. Selvitys perustuu vaikutusten ennakoarviointeihin, jotka kuvaavat sekä nykytilan (palvelut olemassa) että vaihtoehtoisen tilanteen (palvelut poistuvat). Vaikutusten ennakoarviointi löytyy liitteenä.</p> <p>Tarkastelussa painottuvat</p> <ul style="list-style-type: none"> - vaikutukset lapsiin ja perheisiin - vaikutukset henkilöstöön ja työhyvinvointiin - kunnan lakisääteiset velvoitteet ja ohjaavat asiakirjat - talous ja pitkän aikavälin kustannukset sekä vaihtoehtoisen tuen järjestämistavan kustannukset - varhaiskasvatuksen laatu, kunnan veto- ja pitovoima sekä kunnan elinvoima

Taustaa

Varhaiskasvatuspalveluissa toimii kaksi varhaiskasvatuksen psykologia ja kolme varhaiskasvatuksen kuraattoria. Heidän työnsä kohdistuu sekä suomen-että ruotsinkieliseen kunnalliseen varhaiskasvatukseen ja psykologien osalta myös yksityiseen varhaiskasvatukseen. Psykologien ja kuraattorien työskentely ruotsinkielisen henkilöstön ja huoltajien kanssa tapahtuu tällä hetkellä suomenkielisenä konsultaationa. Varhaiskasvatuksen psykologien virat ovat

kunnanhallituksen perustamia ja varhaiskasvatuksen työsopimussuhteiset kuraattorit on vakinaistettu kehittämistoimintaan tarkoitetun valtionavustuksen päätyttyä. Molemmat tehtävät on perustettu suomenkielisiin varhaiskasvatuspalveluihin. Sivistyksen toimialan organisaatiomuutoksen 1.1.2023 jälkeen psykologien ja kuraattorien palveluja on kohdennettu myös ruotsinkieliseen varhaiskasvatukseen.

Kunnanhallituksen perustama ensimmäinen varhaiskasvatuksen psykologin tehtävä otettiin käyttöön 1.8.2013 alkaen. Toinen kunnanhallituksen perustama varhaiskasvatuksen psykologin virka perustettiin ja otettiin käyttöön 1.8.2015 alkaen. Varhaiskasvatuksen psykologin keskeisenä tehtävänä oli silloin lapsen hyvinvoinnin edistäminen, ongelmien ennaltaehkäisy sekä varhainen puuttuminen.

Vuonna 2021 osana Sote-uudistuksen valmistelua kuntia ohjattiin siirtämään Kunnallisen virka- ja työehtosopimuksen (Kvtes) piirissä työskentelevät ne työntekijät tuleville Sote-alueille (myöh. hyvinvointialueet), joiden työpanos tehtävänkuvaan perustuen kohdistui yli 50 % sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviin. Sote-uudistuksessa varhaiskasvatuksen esiopetukseen kuuluva lakisääteinen oppilashuolto (nyk. opiskeluhoito) lukeutui sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäväksi ja se siirtyi peruskunnasta hyvinvointialueen tehtäväksi 1.1.2023 alkaen.

Kunnassa tarkasteltiin ja arvioitiin kaikki varhaiskasvatuksen ja opetuksen psykologien sekä kuraattorien työtehtävät vuonna 2021. Tehtävät, joissa työ kohdistui ainoastaan lakisääteiseen oppilashuoltoon (nyk. opiskeluhoito) 100 % kuten suomenkielisen ja ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen esiopetuksen kuraattorit, siirtyivät Sote-uudistuksessa hyvinvointialueelle pois kunnasta. Peruopetuksen osalta kaikki tehtävät kohdistuivat luonnollisesti oppilashuoltoon ja siksi opetuksen psykologi- ja kuraattoriresurssit siirtyivät hyvinvointialueelle. Sama koski myös ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen psykologi- ja kuraattoritehtäviä: psykologiresurssia oli kohdistettu esiopetuksen oppilashuoltoon enemmän kuin 50 % ja kuraattoriresurssia oli suunnattu varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen lisäksi myös alkuopetukseen siten, että varhaiskasvatukseen kohdistuneen resurssin osuus oli vähemmän kuin 50 %.

Kirkkonummen kunnan suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa työskentelevien psykologien tehtävien kohdentuminen varhaiskasvatukseen ja esiopetuksen oppilashuoltoon syksyllä 2021 suoritetun tarkastelun mukaan jakautui 77 % varhaiskasvatusikäisiin (0-5 v.) ja 23 % esiopetusikäisiin (6-vuotiaat). Tarkastelu perustui varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa (oppilashuolto) olevien lasten määriin ja psykologien eri-ikäisiin lapsiin sekä lapsiryhmiin kohdistamien toimenpiteiden lukumääriin.

Kirkkonummen kunnan varhaiskasvatuksen psykologien tehtävät (2 kpl) jäivät em. kuntien saaman ohjeistuksen perusteella tehdyn tarkastelun mukaan kuntaan ja ko. viranhaltijat kunnan palvelukseen edelleen vakinaisina työntekijöinä.

Varhaiskasvatuksen lakisääteiset tavoitteet, tuen tarpeisiin vastaaminen ja resurssit

Varhaiskasvatulain 25 § kunnan on huolehdittava, että varhaiskasvatuksessa on riittävä määrä eri kelpoisuusehdot täyttävää henkilöstöä, jotta varhaiskasvatukselle säädetyt tavoitteet voidaan saavuttaa ja, jotta myös vammaisten ja muiden lasten tuen tarpeisiin vastataan. Kunnan käytettävissä on oltava varhaiskasvatuksessa esiintyvää tarvetta vastaavasti varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluja. Lisäksi varhaiskasvatuksessa

voi olla lasten tarpeet ja varhaiskasvatuksen tavoitteet huomioiden myös muuta henkilöstöä.

Vaikka varhaiskasvatuksen psykologien ja kuraattorien tehtävät eivät suoranaisesti ole lakisääteisesti kuntaa velvoittavia, ne ovat sitä välillisesti, sillä näiden tehtävien avulla saavutetaan varhaiskasvatukselle asetetut lakisääteiset tavoitteet ja lasten tuen tarpeisiin vastataan lain tarkoittamalla tavalla. Psykologi- ja kuraattoripalvelujen vaihtoehtona on lakisääteisen varhaiskasvatuksen erityisopettajan tehtävien määrällinen lisääminen. Tämä vaihtoehto tarvitsee kuitenkin tuekseen määrärahat henkilöstön työnohjaukseen ja kouluttamiseen. Varhaiskasvatuksen henkilöstön koulutukseen tarkoitettua määrärahaa leikattiin - 67 % osana kunnan säästötoimenpiteitä vuonna 2021. Henkilöstön koulutus- ja työnohjausmäärärahojen mittava vähentäminen osana kunnan säästötoimenpiteitä pakotti varhaiskasvatuksen järjestäjää kehittämään uudenlaista mallia lakisääteisen tuen järjestämiseksi lapsille, lapsiryhmille, henkilöstölle ja perheille. Varhaiskasvatuksen psykologien ja kuraattorien työn erityisenä ansiona voidaan tänä päivänä nähdä henkilöstön työnohjaus- ja koulutustarpeiden merkittävä muutos, niiden poistuminen lähes kokonaan.

Varhaiskasvatuksessa on kunnanvaltuuston päättämän kuntastrategian (Kv 4.3.2024 15 §) hengessä pyritty rohkeasti kokeilemaan ja löytämään sekä kehittämään lapsia, lapsiryhmiä, henkilöstöä ja perheitä parhaiten tukevia keinoja, joiden myötävaikutuksella toteutetaan sekä kunnan lakisääteistä vastuuta lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukemisesta että myös valtuuston päättämää lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa (Kv 3.2.2025 4 §). Lapsiystävällisenä kuntana Kirkkonummen kunnan tarkoituksena on edistää lasten hyvinvoinnin ja oikeuksien toteutumista kunnassa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kunta huomioi talousarvion valmistelussa lasten oikeuksien toteutumisen ja lapsen edun ensisijaisuuden. Lapsen edun ensisijaisuutta palveluja lapselle suunniteltaessa, järjestettäessä, tuotettaessa ja siitä päätettäessä korostaa myös Varhaiskasvatustaloussuunnitelman 540/2018 4 §.

Varhaiskasvatuksen psykologit

Psykologien tehtävien keskiössä on varhaiskasvatuskäisen lapsen kehityksen ja oppimisen sekä hyvinvoinnin kokonaisvaltainen tukeminen. Oikea-aikaisella, yksilöllisesti kohdennetulla ja lapsen tarpeiden mukaisella tuella edistetään lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia. Samalla ehkäistään lapsen ongelmien kasvamista ja monimuotoistumista sekä riskiä syrjäytyä.

Varhaiskasvatuksessa tuen järjestämisen lähtökohtana ovat lapsen vahvuudet sekä oppimiseen, kehitykseen ja hyvinvointiin liittyvät tarpeet. Varhaiskasvatuksessa tuki rakentuu lapsen yksilöllisiin tarpeisiin vastaamisesta sekä yhteisöllisistä ja oppimisympäristöihin liittyvistä ratkaisuista. Varhaiskasvatusta ohjaavien lakisääteisten varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaan lapselle annettava tuki voi sisältää lapsen tarvitsemia pedagogisia, rakenteellisia ja hoidollisia toimenpiteitä – em. toimenpiteiden suunnitteluun ja arviointiin sekä toteutukseen osallistuvat Kirkkonummen varhaiskasvatuksessa omalta osaltaan myös varhaiskasvatuksen psykologit.

Psykologit havainnoivat säännöllisesti lapsiryhmissä osana ennaltaehkäisevää toimintaa ja tukevat sekä ohjaavat lapsiryhmien henkilöstöä havaintojensa pohjalta pedagogisen toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa. Psykologit ohjaavat kasvattajia myös yksittäisen lapsen tuen järjestämisessä. He osallistuvat tarvittaessa lasten varhaiskasvatussuunnitelmakeskusteluihin ja tekevät tiivistä yhteistyötä varhaiskasvatuksen erityisopettajien kanssa lähes päivittäin. Kirkkonummella varhaiskasvatuksen psykologit myös ohjaavat ja

kouluttavat henkilöstöä osana osaamisen jakamista ja vahvistamista. Psykologit tapaavat ja ohjaavat myös varhaiskasvatuksen asiakasperheitä.

Psykologit ovat kiinteä osa koko kunnan varhaiskasvatuksen tuen järjestämisen ja suunnittelun rakennetta, he tuovat oman asiantuntijuutensa säännöllisesti tukiresurssien tarkasteluun ja allokointiin varhaiskasvatuslain tarkoittamalla tavalla.

Varhaiskasvatuksen psykologit eivät tee hyvinvointialueen vastuulle kuuluvia lasten tutkimuksia tai opiskeluhuollon tehtäviä, mutta toimivat vahvoina kumppaneina hyvinvointialueen kanssa tehtävässä yhteistyössä ja ohjaavat lapsiperheitä oikeiden tukipalvelujen piiriin eri tahoille. Varhaiskasvatuksen psykologit tekevät tiivistä yhteistyötä ennen kaikkea varhaiskasvatuksen henkilöstön ja perheiden lisäksi toimintaterapeuttien, puheterapeuttien, neuvolan terveydenhoitajien, neuvolan perheohjaajien, perheneuvolan kanssa ja erikoissairaanhoidon kanssa.

Hyvinvointialueen tehtäviin ei sisälly kuntien varhaiskasvatuksen matalan kynnyksen ja ennaltaehkäisevät palvelut. Sekä varhaiskasvatuksen psykologien että varhaiskasvatuksen kuraattoreiden tehtävät mahdollistavat sen, että varhaisen tuen rakenteet ja matalan kynnyksen sekä ennaltaehkäisevät palvelut toteutuvat osana varhaiskasvatuksen arkea. Varhaiskasvatuksen psykologeilla ja varhaiskasvatuksen kuraattoreilla on erityinen rooli lasten tuen tarpeen tunnistamisessa, ryhmäilmäiden arvioinnissa, henkilöstön pedagogiikan tukemisessa ja perheiden matalan kynnyksen kohtaamisessa.

Varhaiskasvatuksen kuraattorit

Varhaiskasvatuksen kuraattoritoiminnan kehittämiseen Kirkkonummen varhaiskasvatus haki ja sai valtionavustusta v. 2020 94 000 euroa. Avustusta haettiin tukea tarvitsevien lasten ja nopeasti kasvaneeseen vieraskielisten lasten määrään perustuen. Poikkeusolojen aikana ja sen jälkeen kasvaneet lasten tuen tarpeet edellyttivät tuen lisäämistä merkittävästi ja uusin keinoin. Avustuksen tarkoituksena oli myös vahvistaa henkilöstön osaamista ja kykyä tukea lasten kasvua, kehitystä ja oppimista. Erityisesti lapset, joilla on mm. oppimisen, sosiaalisen vuorovaikutuksen ja tunne-elämän vaikeuksia, kielellisiä pulmia ja suomi toisena kielenä arvioitiin hyötyvän varhaiskasvatuksen kuraattorien tuesta. Kuraattorin tehtävään sisällytettiin huoltajien tukeminen lasten tunne-elämän haasteissa. Valtionavustuksella toteutetun varhaiskasvatuksen kuraattorien työn odotettiin lisäävän lasten hyvinvointia ja poistavan eriarvoistumista ja vähentävän tuen tarpeita.

Avustuksen myötä lähdettiin kehittämään yhdessä varhaiskasvatuksen psykologien ja varhaiskasvatuksen erityisopettajien sekä kieli- ja kulttuuriopettajien kanssa toteutettavaa moniammatillista palvelumallia, joka ennaltaehkäisee lasten mahdollisia tuen tarpeita tai ongelmien moninaistumista sekä antaa henkilöstölle valmiudet toteuttaa laadukasta varhaiskasvatusta. Erityisesti psykologi- ja kuraattorityöparimallilla on todettu olevan pitkä- ja laajakestoiset vaikutukset lasten, lapsiryhmien, henkilöstön ja perheiden tukemisessa.

Valtionavustuksissa kiinnitetään erityisesti huomiota siihen, miten kehitetty toiminta aiotaan vakiinnuttaa hankkeen päätyttyä. Hankkeessa kehitettyä moniammatillista työparityöskentelyä koskevan vaikuttavuuden arvioinnin jälkeen varhaiskasvatuksen kuraattorin tehtävät vakinaistettiin ja he toimivat edelleen kunnan vakinaisina työntekijöinä.

Varhaiskasvatuksen talouden johtaminen tiedolla

Varhaiskasvatuksessa talouden johtaminen on proaktiivista ja toiminta kustannustehokasta. Viime vuosina taloutta rasittaneista mm. virka- ja työehtosopimuksen mukaisista kasvaneista palkkamenoista, valtionavustusten sekä asiakasmaksutuottojen vähenemästä johtuen on varhaiskasvatuksessa pyritty hillitsemään kustannusten kasvua mm. jättämällä tiettyjä tehtäviä täyttämättä. Tehtävien tarpeellisuutta on omatoimisesti tarkasteltu vuosittain lakimuutoksiin ja tarpeisiin perustuen. Varhaiskasvatuksessa tehtyjen havaintojen ja arviointien pohjalta voidaan todeta, että varhaiskasvatuksen psykologien ja kuraattorien resurssilla on pystytty vastaamaan lasten, perheiden ja henkilöstön tarpeisiin paremmin kuin esimerkiksi pelkästään lakisääteisellä varhaiskasvatuksen erityisopettajaresurssilla. Siksi viime vuosina vuosittaiseen psykologien ja kuraattorien työn vaikuttavuuden arviointiin perustuen on suomenkielisen varhaiskasvatuksen kolme erityisopettajan virkaa voitu jättää toistaiseksi täyttämättä, mikä on alentanut henkilöstökustannuksia. Selvää on, että mikäli laaja-alaisempaa ja pitkäkestoisempaa tukea lapsille, lapsiryhmille, henkilöstölle ja perheille tuottavaa psykologien ja kuraattorien tukea ei voitaisi jatkossa mahdollistaa, tulisi nämä lakisääteiset varhaiskasvatuksen erityisopettajan virat täyttää viipymättä.

Varhaiskasvatuksen psykologien ja kuraattorien tekemä ennaltaehkäisevä työ tukee varhaiskasvatuksen henkilöstöä ja heidän työhyvinvointiaan sekä vähentää heidän kuormitustaan. Psykologi- ja kuraattorityöparimallilla on todettu olevan pitkä- ja laajakestoiset vaikutukset lasten, lapsiryhmien, henkilöstön ja perheiden tukemisessa. Intensiivisen työparimallin tuloksena mm. henkilöstön työnohjauskustannukset ovat poistuneet lähes täysin (aiemmin vuositasolla n. 100 000 euroa). Myös psykologien ja kuraattorien tekemät tiimiohjukset sekä perhetapahtumissa ja muut perheiden sekä huoltajien ohjaus ovat säästäneet edellisen lisäksi n. 50 000 e vuositasolla varhaiskasvatuksen henkilöstön koulutuskustannuksia. Henkilöstön sairaspöissaolojen määrään psykologien ja kuraattorien työpanoksen vaikuttavuutta voidaan vain arvata.

Varhaiskasvatuksen psykologien (2 kpl) palkkakustannukset sivukuluineen ovat vuositasolla 126 727 € ja varhaiskasvatuksen kuraattorien (3 kpl) palkkakustannukset taas 160 214 €, yht. 286 941 €. Mikäli varhaiskasvatuksen psykologien ja kuraattorien tehtävät lakkautettaisiin, tulisi niiden tilalle palkata kolme lakisääteistä varhaiskasvatuksen erityisopettajaa, joiden palkkakustannukset ovat yht. 157 116 €. Lisäksi tulisi varautua talousarviossa merkittävästi kasvaviin henkilöstön työnohjauskustannuksiin n. 100 000 € ja henkilöstön koulutuskustannuksiin n. 50 000 €, yht. 150 000 €. Varhaiskasvatuksen psykologien ja kuraattorien työtehtävien lakkauttaminen tuottaisi kunnalle säästöä palkkamenoissa n. 286 941 e, mutta niiden tilalle hankittavat, välttämättömät resurssit (kolme lakisääteistä varhaiskasvatuksen erityisopettajaa ja määrärahat henkilöstön työnohjaukseen sekä koulutukseen) maksaisivat kunnalle 307 116 € vuositasolla.

Varhaiskasvatuksen psykologien ja kuraattorien tehtävien lakkauttaminen nostaisi tuen järjestämisestä syntyviä kustannuksia varhaiskasvatuspalveluissa. On myös selvää, että varhaisen tuen ja ennalta ehkäisevän palvelun heikentäminen lisäisi myöhemmin kustannuksia perusopetuksessa järjestettävän tuen osalta.

Varhaiskasvatuksen laatu, asiakastyytyväisyys ja henkilöstön kokemukset

Varhaiskasvatuksen kuraattorit ja psykologit vahvistavat osaltaan Kirkkonummen varhaiskasvatuksen korkeaa laatua. Varhaiskasvatuksen laatu, asiakastyytyväisyys ja henkilöstön kokemukset muodostavat kokonaisuuden, johon muutoksilla on merkittäviä vaikutuksia. Vaikutusten ennakoarvioinnin perusteella voidaan todeta, että henkilöstörakenteen muutokset heijastuvat suoraan sekä palvelun laatuun että kunnan pito- ja vetovoimaan.

Henkilöstön saatavuus ja rekrytoinneissa onnistuminen ovat keskeisiä laadun edellytyksiä. Mikäli psykologi- ja kuraattoripalveluista eli merkittävistä varhaiskasvatuksen tukiresursseista luovutaan, rekrytoinneissa onnistuminen vaikeutuu ja kasvatushenkilöstön pysyvyys sekä jaksaminen heikkenee.

Asiakastyytyväisyyteen muutokset vaikuttavat välillisesti: palvelun sujuvuus, henkilöstön jaksaminen ja pedagogisen tuen saatavuus näkyvät perheille arjen kohtaamisissa ja varhaiskasvatuksen arjen laadussa. Huoltajien palautteissa on korostunut kokemus siitä, että psykologi on tuonut perheen hankalaan tilanteeseen oikeaa apua. Lapsen hyvinvointiin tai oppimiseen liittyvissä tuen tarpeissa kuraattori ja psykologi on voineet tarjota nopeasti ja varhaisessa vaiheessa oikeaa ja vaikuttavaa tukea. Laadun heikentyminen heijastuu nopeasti perheiden kokemuksiin ja luottamukseen palvelua kohtaan.

Kirkkonummen pito- ja vetovoima suhteessa kuntalaisiin ja henkilöstöön muodostuu siitä, miten hyvin kunta pystyy tarjoamaan laadukkaita palveluita. Henkilöstön palautteissa on korostunut kokemus siitä, että kuraattorien ja psykologien ohjauksen kautta on saatu uusia näkökulmia haastaviin tilanteisiin ja tukea henkilöstön jaksamiseen. Mikäli varhaiskasvatuksen palvelurakenne heikkenee, kunnan houkuttelevuus työnantajana ja asuinpaikkana vähenee. Tämä voi näkyä negatiivisena julkisuutena, rekrytointivaikeuksina ja pitkällä aikavälillä myös palvelujen kustannusten kasvuna.

Lopuksi

Liitteenä oleva vaikutusten ennakoarviointi tuottaa tietoa varhaiskasvatuksen lakisääteisen tuen järjestämisen tavasta kunnassa, varhaiskasvatuksen psykologien ja kuraattorien työn vaikuttavuudesta eri näkökulmista arvioituna sekä tietoa vaihtoehtoisten tuen järjestämistapojen kustannuksista. Varhaiskasvatuspalvelut katsovat, että tämä selvitys ja sen liitteenä oleva vaikutusten ennakoarviointi antaa riittävällä ja tarvittavalla tasolla tietoa varhaiskasvatuksen psykologien ja kuraattorien tehtävien lakkauttamisen vaikutuksista.

Varhaiskasvatuksessa on tehty vuosien ajan pitkäjänteistä kehittämistyötä ja löydetty kuntalaisia lapsia, perheitä ja henkilöstöä parhaiten palveleva tapa toimia tuen järjestämiseksi lapsille, lapsiryhmille, henkilöstölle ja perheille. Vaikka varhaiskasvatuksen psykologien ja kuraattorien tehtävä ei varhaiskasvatuksessa ole lakisääteinen, järjestetään näiden tehtävien ja niihin sisältyvän asiantuntijaosaamisen avulla lakiin perustuvaa tukea ja saavutetaan varhaiskasvatukselle asetetut lakisääteiset tavoitteet. Osana proaktiivista talouden johtamista ja kustannusten hillitsemiseksi on jätetty täyttämättä kolme lakisääteistä varhaiskasvatuksen erityisopettajan tehtävää. Psykologi- ja kuraattoripalvelut ovat vaikuttavuudeltaan vakuuttaneet varhaiskasvatuksen johdon, henkilöstön ja asiakasperheet.

Mikäli varhaiskasvatuksen psykologien ja kuraattorien toimet kunnassa lakkautettaisiin, tulisi varhaiskasvatuksessa lakisääteisen tuen järjestämiseksi ottaa käyttöön kolme (täyttämättä jätettyä) varhaiskasvatuksen erityisopettajan virkaa sekä varata tarvittavat määrärahat henkilöstön työnohjaus- ja koulutuskustannuksiin. Tämä vaihtoehtoinen tuen järjestämisen tapa tuottaisi

uusia kustannuksia vuositasolla arviolta n. 20 000 €. Varhaiskasvatuksen psykologien ja kuraattorien toimien lakkauttaminen tarkoittaisi heidän osaltaan yhteistoiminnallista menettelyä (irtisanomismenettely), korvaavia tehtäviä ei voida heille osoittaa.

Sivistyksen toimialan näkemyksen mukaan varhaiskasvatuksen kuraattorien ja psykologien toimista luopuminen ei tuota taloudellista hyötyä kunnalle.

Varhaiskasvatusjohtaja Anu Vesiluoma on asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana.